

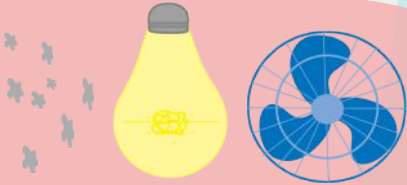
Dökümhanelerde Meslek Hastalıkları

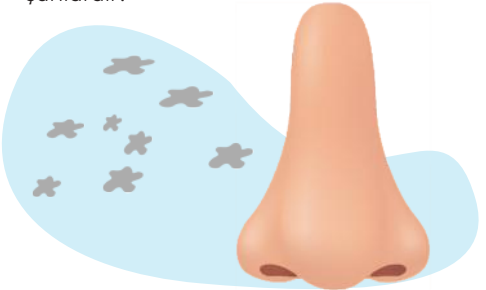
Dökümhanede Çalışıyorum: Karşılaşabileceğim meslek hastalıkları nelerdir?

Dökümhanede çalışıyorsanız tozlu, sıcak, genellikle karanlık ve gürültülü ortamlarda çalıştığınızı söyleyebiliriz. Gerekli önlemler alınmadığı takdirde çalışma koşullarınız sebebiyle meslek hastalığına yakalanma riskiniz yüksektir. Karşılaşabileceğiniz sorunları sıralayalım:

Toza Maruziyet Kaynaklı Sorunlar:

Kalıplama, kalıp çıkartma, parça temizleme ve parlatma, kum kırma, taşıma gibi dökümhanede yapılan işlerin birçoğunda toza maruz kalınır. Eğer çalıştığınız yerde gerekli önlemler alınmadıysa bu tozlar havada solunabilir halde bulunduğundan, akciğer sorunları yaşama ihtimaliniz artar. İlk akla gelen hastalıklar ve belirtileri şunlardır:

Mesleki astım: Öksürük, göğüste şişkinlik hissi, nefes darlığı, hırıltı.

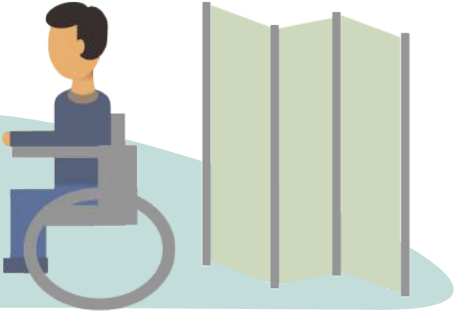
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH):

Temel olarak solunum yolunun daralmasıyla kendisini gösteren bir hastalıktır.

İlk dönem belirtileri; öksürük, balgam çıkarma, nefes darlığı, solunum güçlüğüdür. İleri dönemlerdeyse ayaklarda şişme, iştahsızlık ve kilo kaybı yaşanır.

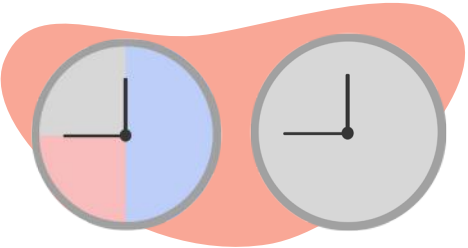

Silikozis: Silika tozu kalıp kırma, çapak giderme, hammadde işleme gibi işlerle uğraşıyorsanız ya da silika içeren aşındırıcı kullanarak parlatma işlemlerini gerçekleştiriyorsanız silika tozuna maruz kalıyor olabilirsiniz. Hastalığın ilk dönem belirtileri diğer akciğer rahatsızlıklarıyla benzerdir. İlerleyen dönemlerdeyse kilo kaybı, hipertansiyon, ödem ve cilt değişiklikleri oluşabilir.

Çelik ve dökme demir gibi yüksek ısı metalleri döken dökümhaneler; alüminyum, bronz ve pirinç gibi düşük ısı metalleri döken dökümhanelere göre silika maruziyeti riskini daha çok taşırlar.

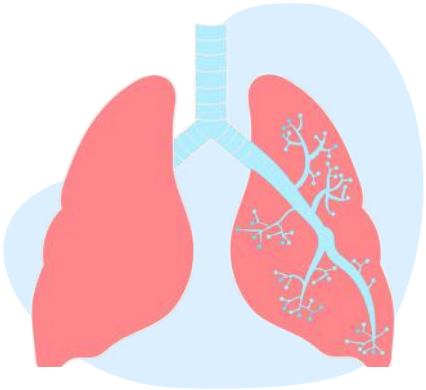
Maruz kaldığınız tozun yoğunluğuna, parçacık boyutuna ve maruziyet süresine bağlı olarak hastalığın etkileri ve ilerleyişi değişebilir. Ancak ölümcül sonuçlara varabilen bu hastalığın tedaviyle gerilemesinin mümkün olmadığını belirtelim.

Önemli!

Meslek hastalıkları denildiğinde ilk akla gelen sorunlardan biri akciğer hastalıklarıdır.

Bu sebeple solunumunuzla ilgili herhangi bir problemle karşılaştığınızda toza maruziyetiniz ısrarla sorgulanmalıdır.

Gürültü Kaynaklı Sorunlar:

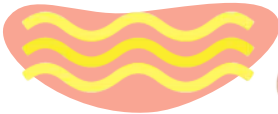
Maça yapımı ve kum hazırlamanın dışında kalan bölümlerde çalışan işçiler yüksek seviyelerde seslere uzun süre maruz kalmaktadır.

Kesme, delme, parlatma, yükleme ve taşıma bölümlerinde çalışıyorsanız, risk altında olduğunuzu belirtelim.

Maruz kaldığınız gürültü sebebiyle;

- Geçici ya da kalıcı işitme kaybı,
- Yorgunluk,
- Baş dönmesi,
- Kulak çınlaması,
- Sinirlilik,
- Uyku bozuklukları gibi

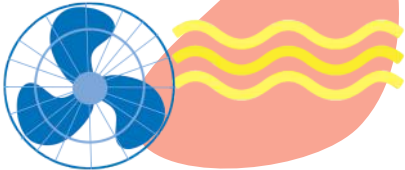
sorunlarla karşılaşabilirsiniz.

Sıcaklık Kaynaklı Sorunlar:

Dökümhanelerin sıcak olmasının yanısıra yaptığınız iş sırasında fiziksel olarak hareketli olmanız, işçi sayısının çokluğu, nem, kullanılan ekipmanların sıcaklığı daha da rahatsız edici bir ortam sıcaklığına sebep olmaktadır. Hissedilen bu sıcaklık şu sorunları yaşamanıza neden olabilir:

- Isı bitkinliği,
- Sıcak çarpması,
- Isı krampları
- Aşırı duyarlılık,
- Konsantrasyon bozukluğu.

Karanlık Kaynaklı Sorunlar:

Karanlık sebebiyle göze fazla yüklenmek kısa bir süre sonra baş ağrısı, yorgunluk ve görme bozukluklarına sebep olur.

Önemli!

Hastalıkların belirtileri birbirine benzerdir. Kesin teşhis için bir doktora başvurmanızı ve yaptığınız işle ilgili detaylı bilgi vermenizi öneririz.

Dökümhanede Çalışıyorum: Doğru çalışma yöntemi nedir?

Toza Maruziyet Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

İşe alınırken sağlık muayenenizin yapıp yapılmadığını hatırlamaya çalışın. Normal şartlarda genel sağlık muayenesinden sonra işe alınmış olmanız gerekir.

Ayrıca solunum yollarınızda bir sorun olup olmadığının belli aralıklarla kontrol edilmesi şarttır. 6 ayda bir göğüs radyografileriniz çekilmelidir. Toz oluşumunu önleyici/azaltıcı tedbirler alınmalıdır. Bunlardan biri toz emiş sistemlerinin olması bir diğeryse çalıştığınız ortamın havalandırma sisteminin etkin bir şekilde çalışmasıdır. Çalıştığınız ortamın toz ölçümü yapılmalıdır.

Koruyucu ekipman olarak tozluk, maske ve baret kullanmalısınız.

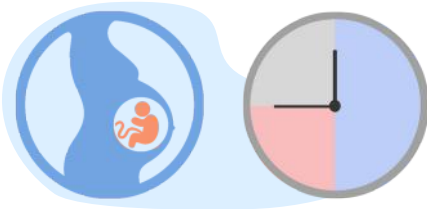
Gürültü Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

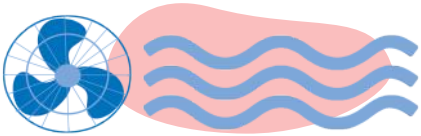
Sorun ortaya çıkmadan alınması gereken önlemlerden biri işe giriş muayeneleri sırasında gürültünün yan etkilerine karşı risk altında olan grubun belirlenmesidir. Bu sayede riskli gruptaki işçilerin gürültülü işten uzak tutulması sağlanabilir. Ayrıca periyodik muayenelerle bir sorun olup olmadığı kontrol altında tutulmalıdır. Çalıştığınız ortamın gürültü ölçümleri yapılmalı ve sorun oluşturacak yükseklikteki seslere uzun süre maruziyetiniz engellenmelidir. Maruz kaldığınız süre zarfında kullanmanız üzere kulak koruyucu sağlanmalıdır.

Önemli!

İşiniz her ne olursa olsun, iş sırasında sık sık mola vermek ve çalışma saatlerinin uzun sürelere yayılmaması sağlığını korumak adına gereklidir. Hukuki olarak haftada 45 ve günde 11 saatten fazla çalıştırılmanız yasaktır. Gece çalışıyorsanız, hamileyseniz, emziriyorsanız çalışma süreniz en fazla 7.5 saattir. 16 ile 18 yaş arasındaysanız günlük en fazla 8, haftalık 40 saat çalıştırılabilirsiniz. Fazla mesaiye kalmanız ise yasalara aykırıdır. Bu yasak, gece çalışanlar ve hamileler için de geçerlidir.

Sıcaklık Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

Bulduğunuz ortamdaki ısı ve nemi kontrol altına alacak havalandırma sistemi ilk önlemlerden birisidir. Bir diğeri fazla ısıya sebep olan işlemlerin dışarıya yakın yerlerde yapılmasıdır.

Düzenli sağlık kontrolleri gereklidir.

Bu kontroller sırasında oksijen alım kapasitesine ve kapasitede değişiklik olup olmadığına dikkat edilmelidir.

İşçilerle ısı kaynağı arasında siper gibi bölmeler konularak ısının etkisini azaltmak mümkündür.

Sık sık mola verilmeli ve bu aralarda dinlenebileceğiniz serin odalar ve tüketebileceğiniz soğuk içecekler bulunmalıdır.

Karanlık Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

İşyeri kurulma aşamasındayken gerekli önlemlerin alınması gereklidir çünkü ortamın kendiliğinden karanlık olmaması hem sağlığınız hem de enerji tasarrufu açısından daha tercih edilir olacaktır. Bu yüzden en uygun şekilde işyerinin planlanması faydalıdır. Dökümhaneler tozlu ortamlar olduğundan hem pencereler hem de aydınlatıcılar temiz tutulmalı, sık sık tozdan arındırılmalıdır.

Önemli!

İşveren yaptığınız işe uygun her türlü güvenlik önlemini almakla ve sağlıklı çalışma ortamı sağlamakla yükümlüdür.

İş Kazaları

Yüksek sıcaklıktaki eriyik metaller kalıplara dökülürken size sıçrayabilir ve ağır yanıklara sebep olabilir. Eriyik maddelerin kimyasal maddelerle ve nemli yüzeylerle birleşmesi durumunda patlamalar meydana gelebilir.

Kalıpların temizlenmesi ve üzerlerindeki çapakların alınması sırasında hızla dönen diskler kullanılır. Bu disklere el ve kolun kaptırılması ağır kesiklere, el ve kol kopmalarına neden olabilir. Ayrıca gürültü maruziyeti iletişime engel olarak, sıcaklık bitkinlik ve konsantrasyon dağınıklığına sebep vererek, karanlık ise görememek ve yorgunluk nedeniyle iş kazası riskini arttırır.

İş Kazalarının Önlenmesi

- Kişisel koruyucuların kullanılması gereklidir. Örneğin, çapakların alınması sırasında gözlük kullanmak, taşlama ve kumlama esnasında uygun kulak koruyucu kullanmak kaza riskini azaltır.

- Makinelerin makine koruyucular ile korunması gerekir.

- Eriyik metale eklenecek malzemeler kuru ve temiz olmalıdır. Bu sebeple malzemelerin kuru ve temiz yerlerde muhafaza edilmesi önemlidir.

- Yanmaz iş elbiseleri ve eldivenler giyilmelidir.

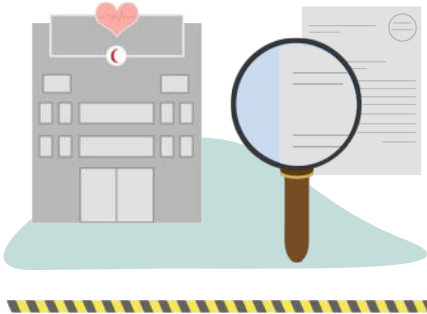
Dikkat!

İş kazası geçirdim, haklarım neler?

İş kazaları sadece iş yerinde meydana gelen kazaları değil, işinizle ilgili her durumda ve işinizi icra ettiğiniz her anda geçirdiğiniz kazaları kapsamaktadır.

Örneğin, işyerine gidiş ve geliş için işveren tarafından sağlanan bir taşıtta geçirilen kaza iş kazası kapsamındadır. İş kazası geçirmeniz durumunda işveren kazayı işyerinin bulunduğu yerdeki emniyet birimlerine ve sağlık kurumlarına bildirmekle yükümlüdür. Kazanın gerçekleştiği tarihten itibaren 3 gün içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmelidir. Ancak kayıtdışı çalışıyorsanız işveren bu yükümlülükleri yerine getirmekten kaçınabilir. Bu durumda iş kazasının gerçekleştiğini gösteren belgelerle birlikte başvuruda bulunabilirsiniz.

İş kazasının gerçekleştiği yerdeki Sigorta Müdürlüğüne dilekçe ile başvurun. Bu kurum fiziksel zararınızı tespit etmek için sizi hastaneye yönlendirecektir. Burada sağlığınızla ilgili tetkikler tamamlandıktan sonra maluliyet oranınız belirlenir. Bu orana bağlı olarak maluliyet aylığı veya sürekli işgöremezlik geliri alabilirsiniz. Uğradığınız zarardan dolayı işverene maddi/manevi tazminat davası açabilirsiniz.

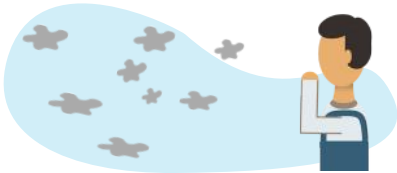
Önemli!

İşveren iş kazasından öte sizi kayıtdışı çalıştırdığı için ceza ödemek zorundadır. Bu yüklü bir cezadır o yüzden işveren sizi işten atmakla tehdit ettiğinde ya da hakkınızı herhangi bir şekilde gasp ettiğinde elinizde işvereni korkutacak büyük bir koz olduğunu unutmayın.

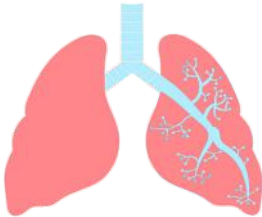

Vaka Örneđi

15 yıl boyunca tava fabrikasında çalışan ve metali kumlama işi yapan 52 yaşındaki erkek işçi, nefes darlığı ve öksürük şikâyetleriyle doktora gitmiştir. Hiç sigara kullanmamış olan işçinin aralıklı olarak balgam şikâyeti vardır. Çođu zaman maske kullanılmayan ve havalandırmanın etkili olmaması sebebiyle tozlu bir ortamda çalışan işçi, benzer sorunlar yaşayan başka işçilerin olup olmadığına dair bilgi vermemiştir. Doktor tarafından hastanın mesleği sorgulanmış ve bu sayede hastalıkla meslek arasındaki bağ kurulmuştur.

Hastanın akciğer grafiği ve göğüs tomografisine bakılmış ve silikozis hastalığına yakalandığı teşhis edilmiştir. İşveren, çalışma ortamının tozsuz olması için gerekli önlemleri almayarak işçinin akciğer sorunları yaşamasına neden olmuştur. Burada işveren kusurunun sorgulanarak işçinin sağlığını ve güvenliğini sağlamayan çalışma koşulları acilen sona erdirilmelidir. Aynı işyerinde benzer sorunları yaşayan tüm işçiler tespit edilerek zararları karşılanmalıdır.

Bu kitapçık Hrant Dink Vakfı Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Temiz Giysi Kampanyası Derneği'ne aittir ve Avrupa Birliği'nin ve/veya Hrant Dink Vakfı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

Temiz Giysi Kampanyası Derneği
Adres: Kemankeş Karamustafa Paşa Mahallesi, Halil Paşa
Sokak, Ömer Abed Han, Kat 4 No 3-4
Karaköy, 34425 Beyoğlu/İstanbul, Türkiye
Telefon : +90 212 251 99 79